

HELENE FLOOD

PUOLISO

BAZAR

HELENE FLOOD

PUOLISO

Suomentanut Virpi Vainikainen

BAZAR

Bazar Kustannus
www.bazarkustannus.fi

1. painos
Suomentanut Virpi Vainikainen
Suomenkielinen laitos © Virpi Vainikainen ja Bazar Kustannus 2025
Norjankielinen alkuteos *Enken*
© Helene Flood 2023
First published by H. Aschehoug & Co. (W. Nygaard) AS, 2023
Published in agreement with Oslo Literary Agency

ISBN 978-952-403-481-4

Bazar Kustannus on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä
Lönnotinkatu 18 A, 00120 Helsinki
Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut:
tuotevastuu@bazarkustannus.fi

Taitto Jukka Iivarinen / Taittopalvelu Vitale
Painettu EU:ssa

Mutta hyvän ja pahan välinen raja kulkee jokaisen ihmisen sydämessä. Ja kuka tahtois rikkoa omaa sydäntään?

ALEKSANDR SOLŽENITSYN

Fuck you, I won't do what you tell me

RAGE AGAINST THE MACHINE

KAKSIKYMMENTÄVIISI PÄIVÄÄ SEN JÄLKEEN

Juuri ennen heidän saapumistaan minä sytytän kaikki kynttilät. Ruokapöydällä, senkillä, hyllyssä. Oikein viimeisen päälle. Kai minä koetan todistaa jotain näillä avotulen liekeillä, valoisassa kesäkuun illassa. Kuten sitä, että en pelkää.

Mutta onko se totta? Elävä tuli lepattaa pöydällä. Takanani olohuoneessa kaappikello käy kuin hitaasti huokaillen. Kyllä se todelta tuntuu. Jännittää kyllä. Sen myönnän. Ehkä vähän hermostuttaakin. Ennen kaikkea olen valmiina.

Ulkona on pilvistä, sumuista. Avaan eteiseen antavan parioven, ja palaneen haju vyöryy välittömästi päälle. Kitkerä, ilkeä katku löyhkää tuhkalta ja pilaantuneelta maidolta. Sellainen haju liekeistä jää. Mikään muu ei haise sellaiselta. Se kirvelee nenää, sitä ei unohda koskaan.

Porraskaide on paikoin mustunut, seinän verhous on vahingoittunut. Erlingin työhuoneen ovi on puoliksi auki. Huone on tärveltynyt kauttaaltaan. Kävelen ohi katsomatta sinne päin.

Eteisen ikkunasta näkee tielle. Itse asiassa täältä näkee naapuritalojen ylitse vuonolle asti. Puunlatvojen välistä yleensä pilkkottava vesi verhoutuu tänä iltana usvaan. Mutta

ei sillä ole väliä. Minä katson tielle. Tähystän saapuvia autoja. Pihaan kääntyviä ajovaloja.

He tulevat kyllä. Ovat matkalla, pian täällä. Enkä minä pelkää. Olen valmis.

NELJÄ PÄIVÄÄ SEN JÄLKEEN

Korvissa kaikuu, vaikka on hiljaista. Niin kuin joku olisi sammuttanut tuntikausia täysillä pauhanneen kaiuttimen, eikä ääni ole täysin lakannut vielä. Istun sohvalla ja kuuntelen ääntä, jota ei ole. Kädet vapisevat. Tekisi mieli ottaa jotain hermoja rauhoittavaa, mutta pysyn lujana. Istun vain ja kuuntelen ainoaa ääntä, joka talossa kuuluu: olohuoneessa tikittävää kaappikelloa.

Minun ei kuulemma pitäisi olla yksin. Ei sitä ole minulle suoraan sanottu. En ainakaan usko, mutta täytyy tunnustaa, etten aina pysy kärryillä keskusteluissa. Lääkäri, jonka kanssa me juttelimme sairaalassa sinä päivänä, halusi vaihtaa muutaman sanan minun kanssani, enkä muista juuri mitään siitä mitä hän sanoi. Lääkäri oli viisissäkymmenissä, ja hänen suupielissään oli tällaiset juonteet, jotka vuosikymmenten hymyt ja naurut ja sättimiset ja huutamiset uurtavat ihoon. Katselin niitä ja mietin, milloin omani olivat syntyneet. Nuorempana vai vanhempana kuin tällä naisella? Ne olivat tulleet varkain. Kun huomasin ne ensimmäisen kerran, ne tuntuivat olleen aina. Sitä minä mietin, kun lääkäri puhui. Hän oli varta vasten varannut aikaa tätä keskustelua varten kiireisen päivänsä keskellä. Hänellä oli siis varmasti tärkeää asiaa.

Lapset ne ovat päättäneet, ettei minun pidä olla yksin. Kuulin kun tyttäreni puhuivat siitä. Ihan tässä näin, eilen

tai ehkä toissa päivänä. He olivat Erlingin työhuoneessa, ja minä kuulin heidät eteiseen. Hanne puhui vaativaan sävyyn, Hanne on aina eniten äänessä.

– Siitä tuleeikin varsinainen urakka, hän sanoi. – Isällä on niitä varmaan viisi laatikollista.

Silje ei vastannut. Tai ehkä minä vain en kuullut. Hanne puhui Erlingin tavaroista. Tunsin selvästikin olevansa niistä vastuussa. Halusi katsoa, että niistä huolehditaan tai että ne lajitellaan, ehkä heitetään pois. Se oli minulle uutta. Erlingin tavaroita on joka puolella taloa, niin kuin luonnollista onkin. Meidän talommehan tämä on.

Ja nyt heidän täytyisi pitää huolta minusta, puhui Hanne. Silje äännähti myöntävästi. Hanne jatkoi: Nyt on varmasti todella vaikeaa, äidin ei pidä olla yksin. Vai niin, minä ajattelin. Eikö tosiaan? Ainahan minä olen viihtynyt yksin.

Ovi oli puoliksi auki, ja vilkaisin sisään. He olivat pöydän ääressä, Hanne ja Silje, kävivät läpi papereita. Erlingin päivyri oli pöydällä, auki ja levällään. Varmaan täynnä sovit-
tuja tapaamisia, jotka eivät nyt toteutuisi. Tyttäreni olivat selin eteiseen eivätkä kumpikaan nähneet minua.

Tänään on Bårdin vuoro käydä. Hän soitti jokin aika sitten ja sanoi olevansa tulossa. Pistäytyisi vain jonkun asiakkaan luona ensin, en muista missä, Drammenissäkö se oli vai Tønsbergissä? Se oli niitä hetkiä kun putosin kärryiltä. Viime päivinä sellaista on sattunut useasti. Johtuukohan se tapahtuneesta, olisiko se sokin seurauksia? Tähän asti en ole joutunut kohtaamaan kovin suuria menetyksiä, vaikka kuolihan minulta vuosia sitten isä. Ja kuuleehan sitä kai-
kenlaista. Muista ihmisistä. Heidän menetyksistään. Onko

kukaan puhunut tällaisesta? Ettei pysty enää seuraamaan keskusteluja? Että huomiokyky luistaa omille teilleen, kiinnittyy mihin ikinä katse sattuu osumaan, ensimmäiseen, mitä näkee. Ikään kuin aivot eivät enää erottaisi, mikä on tärkeää.

Ulkona kuisti on paljaana. Jos panen silmät kiinni, näen välähdyksiä siitä päivästä. Maria Bergerin juoksemassa Nordheimbakkenia ylämäkeen minua huutaen. Pyöräilykypärän muovisoljen Erlingin leuan alla, silmäluomien raosta pilkottavan juovan valkuaista. Käden vihkisormuksineen, yhtä tutun kuin omani, asfalttia vasten. Sairaalan odotshuoneen ihmeen epämukavat tuolit, Hannen kopsuvat korot, kun hän rientää paikalle. Juonteet lääkärin suun ympärillä. Kappaleen, joka soi auton radiossa, kun Bård kyyditsi minut sen jälkeen kotiin, *oh, baby, baby, it's a wild world*. Kuinka avasin lukon ja astuin tähän taloon yksikseni. Kuinka en ottanut unilääkettä, sillä mitä jos Erling sittenkin tulisi kotiin, silloin minun pitäisi herätä päästämään hänet sisään. Tiesin kyllä, ettei hän tule. Enhän minä täysin sekaisin ollut. Erlingiä ei enää ole, tieto tärisyttää kroppaa ja rätisee sormissa: Erling on kuollut.

Tiedänhän minä sen. Ja tiesin silloinkin. Makasin kuitenkin sängyssä yksin ja valveilla ja ajattelin: Pitää kuulla, jos hän tulee kotiin.

Ruokasalin seinustalla näkyy pitkänomainen paketti, jonka sisällä on kukkakimppu. Milloin minä sen siihen olen pannut? Juuri ennen kun istahdin tähän ehkä? En tiedä, en ole varma, kauanko olen istunut tässä. Käärö riippui ulko-oven kahvassa aiemmin päivällä, kun tulin kaupasta. En ole

tehnyt sille mitään. En edes avannut enkä katsonut, keneltä se on. Pitkän hetken istuin vain ruokapöydän ääressä sitä tuijottamassa.

Merkkillistä, mitä kaikkea ihmiseltä odotetaan, ajattelin, kuinka paljon työtä tällainen kukkakimppukin teettää. Ensin pitää avata paketti ja hankkiutua paperista eroon, sitten leikata varret, kaivaa maljakko esiin jostain komeron perukoilta ja ottaa siihen vettä, lisätä ravinne. Sitten kukkia pitää vielä huoltaa: vaihtaa vettä, poistaa kuolleet kukinnot, järjestellä jäljelle jäävät uudestaan. Ja lopulta ne kuolevat kuitenkin kaikki ja koko komeus päättyy roskiin. Maljakko pitää pestä ja kuivata, roskat viedä. On siinäkin ajatus: miehesi on kuollut, olepa hyvä, tässä sinulle kaksikymmentä kasvia, poikki leikattuina ja siten haudan partaalla – nyt sinun kuuluu pitää niistä huolta, lykätä parhaasi mukaan väistämätöntä, ennen kuin joudut kohtaamaan oman riittämättömyytesi, kun ne kuihtuvat pois. Toisaalta, sellainen nyt vain on tapana, eikä sitä ehkä ole järkevää miettiä liikaa. Järki oli Erlingille tärkeä asia. *Siinä on järkevä nainen*, hän saattoi sanoa jostakusta, taikka *Mies teki niin kuin järkevää oli*. Sellainen oli häneltä iso kiitos. Vastakohta hänen jyrkin tuomionsa.

Kaappikello lyö. Sitten jatkuu tikitys, tik tak, talon oma syke. Minä istun sohvalla ja katselen paperiin käärityn kimpun päätä. Järkevä nainen olisi avannut paketin. Mielessäni jätän sen siihen, seinää vasten nojalleen, käännyn ja kävelen yläkertaan ja kylpyhuoneeseen, avaan meidän pienen lääkekaappimme. Otan tuotenimeä kantavan rasian, jonka etikettiin on siisteillä mustilla kirjaimilla tulostettu minun nimeni, *Evy Krogh, unettomuuteen ja ahdistukseen*. Kauankohan viime kerrasta on?

Mutta en minä oikeastaan ahdistunut ole. En tiedä, mitä tämä on. Parasta olisi, jos ei tarvitsisi ottaa tähän kantaa ollenkaan.

Ympäristönsuojelujärjestöstä kävi nuorimies aiemmin päivällä. Esitti surunvalittelut, toi kasvin. Hyvä luoja kuinka traagista, hän sanoi, ja korjasi sitten itseään: Tai siis hyvin surullista. Jälkeen päin mietin hänen korjaustaan. Erling on kuudenkymmenenkahdeksan. Oli. Todennäköisesti aika paljon vanhempi kuin tämän pojan isä ja äiti. En sanonut siitä mitään. Hänen kasvinsa oli sentään ruukussa.

Eilen kävi Synne. Olav kävi jo päivää ennen, Erlingin sisar samaten, poikkesi Bergenistä asti. Ja tässä sitä istutaan ja koetetaan pitää lukua heistä kaikista. Meidän päivämme ovat melkoista hiljaiseloa, Erlingin ja minun. Meillä ei juuri käy vieraita. Yleensä me olemme vain keskenämme, ja nyt täällä on rampannut väkeä jo monta päivää.

Kova ääni pärähtää huoneen halki. Ovikello on kuin ilmahälytys, se halkoo taloa, vaatii toimintaa. Sellainen se oli jo silloin, kun me muutimme tänne Erlingin vanhempien jälkeen. Appi sen varmaan on asennuttanut, se on niin hänen tyyлисensä. Mitään kutsuvaa siinä ei ole, se komentaa ryhdistäytymään, ja joka ikinen päivä näiden yli kolmenkymmenen vuoden ajan, jotka minä olen tässä talossa asunut, olen inhonnut sen ankaruutta. Mutta nyt se tuntuu turvalliselta. Pystyyn siitä, se sanoo, ja minun jalkani, joita en näköjään muuten pysty täysin hallitsemaan, tottelevat sitä.

– Hei äiti, Bård huutaa.

En sitten päässyt jaloilleni tarpeeksi nopeasti, hän on tullut sisään. Kengät jalassa. Niin kuin lapsena, silloinkin hän unohti aina, lampsi sisälle riisumatta kenkiä.

Sydäntä puristaa, kun huomaa sen.

Nyt poika on minua pidempi. Eikä aivan nuori enää. Hän halaa minua ja näen, että hänen hiuksensa ovat ohentuneet, että vaaleanruskeat kiharat ovat alkaneet lähteä. Bårdin hiukset ovat samanväriset kuin minulla nuorempaana, kuten Hannenkin, mutta Bårdin kiharoissa on harmaata. Hannella väri on ennallaan, luultavasti kampaajalla vietettyjen hintavien tuntien ansiosta. Bård tuoksuu autolta ja kahvilta, hänellä on vaaleansininen paita, hyvää tekoa. Irrotan otteeni, katson häntä. Iho silmien ympärillä on harmaa ja turvonnut.

– Miten menee, hän kysyy, enkä sano kengistä mitään.

– Menehän tämä, minä sanon. – Entä itselläsi?

Hän pyyhkäisee otsaansa. Ikään kuin pyyhkisi väsymystä pois. Hymyilee vaisusti.

– Menehän tämä.

Bård on esikoiseni. Hän tuli maailmaan sätkien ja punaisena sinä vuonna kun minä täytin kaksikymmentäkolme. Lapsena hän oli herkkä, ujo. Enimmäkseen kiltti, mutta saattoi ärsytettynä raivostuakin. Lapsia ei pidä panna tärkeysjärjestykseen, ja omiani minä rakastan yhtä paljon, oikeasti. Mutta Bårdia minä pääsen lähimmäs. Häntä minun on helpompi lukea kuin tyttöjä. Jotain erityistä lämpöäkin minä häntä kohtaan tunnen. Nyt me syömme sanomatta mitään. Tabletit unohtuivat pöydästä, huomaa. Ruokasalin vanha mahonkipöytä on Erlingin vanhempien perua, ja se naarmuuntuu jo

kun sitä katsoo. Nyt minä olen laskenut Bårdin tuoman kanawokin rasvaisen rasian suoraan pöydälle.

Bård tuijottaa eteensä lasittunein silmin, syvällä ajatuksissaan. Isäänsäkö hän ajattelee? Tekeekö tuore menetys kipeää? Ei, ei tämä sitä ole. Ei ainakaan pelkästään. Osa hänestä on edelleen töissä, ajattelen, pohtii viimeisintä tapaamista.

Hän nostaa katseensa, huomaa, että tarkkailen häntä. Hymyilee. Niin mukavannäköinenkin hän on, poika kulta. Kasvoi solakaksi, piirteiltään säännölliseksi.

– No äiti, mitä olet tehnyt tänään? hän kysyy.

– En mitään, minä sanon. – Istunut vain.

Hän yllättyy. Ei varmaan pysty muistamaan, milloin hänellä on itsellään viimeksi ollut sellainen päivä ettei ole tarvinnut tehdä mitään. Hän asuu vaimonsa kanssa vanhas-
sa talossa, jossa on aina jotain laitettavaa, ja heillä on kaksi poikaa, joilla on kaiken maailman harrastukset. Joka viikonloppu on pelejä tai kisoja tai turnauksia, joissa pitää olla myymässä vohveleita ja voitelemassa suksia ja kannustamassa joukkuetta, ja silloin kun ei ole niitä velvollisuuksia, pitää maalata listoja tai tehdä pihatöitä.

– Koko päivänkö?

– Mitä minun sitten pitäisi tehdä, kysyn.

Hän hämmentyy. Sitten hänen huulensa kääntyvät pienen hymyyn.

– Aivan, sanopa se.

Tarttuessaan takeaway-rasiaan niin että rasvatahra peilinä kiiltävällä pöydällä tulee näkyviin, hän kysyy senkillä olevasta käärepaperipuikulasta.

– Ovelle oli tuotu jotain kukkia, sanon. – En ole kerinnyt avata.

– Et ole kerinnyt?

Hän rypistää otsaansa, hymy haihtuu.

– Minä avaan, hän sanoo.

Sakset ovat työhuoneessa, jonka järeän kirjoituspöydän alkuperäinen omistaja oli Erlingin isä, professori, korkeimman oikeuden tuomari Krogh, oikeust. toht. Massiivinen pöytä on tummaa tammea, ja sitä koristavia leikkauksia on jokseenkin mahdollon pitää pölyttöminä. En ole ikinä pitänyt siitä. Tämän Oslon Montebellossa sijaitsevan ruskeaksi petsatun omakotitalon mukana tuli paljon kalusteita, kaupan päälle. Seiniä kiertävissä hyllyköissä ovat Erlingin kaikki kirjat. Pöytä leviää tyhjänä, valmiina työhön.

Mutta jokin täällä on muuttunut. Eikö olekin? En vain keksi, mikä. Sileä pöytälevy, takanaan korkeaselkäinen tuoli. Otan sakset kynätelineestä. Ovella käännyn katsomaan vielä huoneeseen. Kyllä vain, jokin täällä on toisella tavalla.

Kai se kuuluu asiaan. Hän ei ole täällä, sitä se vain on.

Tässä, Bård sanoo, kun ensimmäinen paperikerros on kääritty auki, ja ojentaa minulle korttia.

Kuori on liidunvalkoinen ja puhdas, tahraton, kuoressa oleva kortti on kermanvalkoista, martioitua paperia.

Rakas Evy, siinä lukee. Otan osaa menetykseesi. Erling oli minulle rakas ystävä, kuten sinäkin.

Parhain terveisin Edvard Weimer.

Käärepaperin alla on muovia. Bård huokaa, hirveää yli-pakkaamista. En vastaa. Luen kortin uudestaan. *Rakas ystävä.*

– Kuinka paljon tavaraa sitä tarvitsee yhden kimpun ympärille, Bård mutisee. – Isä olisi polttanut hihansa.

Rakas ystävä, kuten sinäkin.

Muovissa on kaksikymmentä pitkävartista valkoista ruusua. Muistelen äidin sääntöjä ruusujen värien merkityksistä. *Punaista rakkaalle, keltaista ystäväälle. Valkoista...* en muista enempää. Siitä on monta kymmentä vuotta, kun minä olen viimeksi nähnyt Edvard Weimerin, mutta jostain syystä olen varma, että hän tietää sellaiset asiat.

– Keneltä ne ovat? Bård kysyy.

– Eräältä Edvardilta, sanon. – Isän vanhalta ystävältä.

Bård vilkaisee korttia ja rypistää otsaansa.

– Koskaan kuullutkaan.

Tänäkin iltana jätän unilääkkeen ottamatta. Sen vuoksi makaan valveilla ja pyöriskelen sängyssä.

Kahden aikaan nousen ja menen alakertaan.

Eteisessä on pimeää. Ainoa valonkajo tulee ulkoa, se lankeaa Erlingin työhuoneeseen ja kajastaa sieltä tänne, kun ovi on auki. Minä jään varjoon. Jalat paljaina astelen ovelle ja katson huoneeseen.

Jokin täällä on pielessä. Johonkin on kajottu. Jotain, jonka pitäisi olla täällä, on poissa.

Mutta mitä muka? Kyllähän tavaroita siirrellään, koko ajan. Yö sumentaa ajatukset. Pimeässä ja hiljaisuudessa ympäristö saa uusia merkityksiä. Pikkuseikat paisuvat varoituksiksi, mitättömyydet pahaenteisiksi etiäisiksi. Pitäisi palata yläkertaan ja mennä taas sänkyyn, saada muutama tunti unta.

Jään kuitenkin paikalleni. Laskemaan sekunteja, katsomaan ympärilleni.

VIISI PÄIVÄÄ SEN JÄLKEEN

Kaksikko seisoo ulkopuolella, kun avaan oven, mies ja nainen. Mies on pitkä, jäntevä. Kasvoilla sojottavat tuuheat viikset. En ole ikinä pitänyt viiksistä enkä parroista, se on perua äidiltä, hänen mielestään kasvojen karvoitus on siivotonta. Naisella on nahkatakki ja punaruskea tukka, joka on vedetty poninhännälle. Pitkällä viiksiniekalla on farmarihousut ja jokasääntakki. Kaikesta päätellen ovikelloa soitti juuri hän.

– Krogh? hän kysyy. – Evy Krogh?

– Niin?

– Gundersen poliisista. Kollega tässä on Ingvild Fredly. Osanottomme miehesi poismenon johdosta.

Minä nyökkään. En tiedä, miten pitäisi vastata.

– Meillä olisi kysyttävää sen asian tiimoilta, hän sanoo.
– Voimmeko tulla sisään?

Gunderseniksi esittäytyneen pää melkein hipoo olohuoneeni kattoa. Erling oli pitkä hänkin, mutta vuosien mittaan hänen hartiansa painuivat kumaraan. Gundersenin hartiat ovat suorat ja sumeilemattomat, ja hänen ryhtinsä on hie-
man etunojainen, ikään kuin hänellä olisi kiire kohdata kaikki mitä tuleman pitää. Hän on riuskan oloinen, minus-
ta tuntuu, aina monta askelta meitä muita edellä. Ingvild Fredly sanoo:

– Sopiiko että katselen vähän ympärilleni?

En osaa kuin tuijottaa häntä. Sopiiko se? Enhän minä halua häntä nuuskimaan paikkoja, en todellakaan, mutta ei kai poliisia voi kieltääkään? Ei ainakaan hyvinkasvatettu ihminen, jonka lapsuudenkodissa uskottiin auktoriteetteihin, noudatettiin sääntöjä eikä saatu edes ylinopeussakkoja.

– Sopii, minä vastaan.

Naisella on kulmikkaat kasvot, tuuheat kulmakarvat, jämäkkä leuka. Mutta silmät ovat kiltit.

Ohjaan hänet eteiseen. Avaan raskaan parioven, joka on aina ollut tärkeä osa taloa. Voin kuvitella, että se oli aikoinaan anopin idea. Kiinni ollessaan, ja pariovi on melkein aina kiinni, se erottaa talon julkisen osan, jonne vieraat pääsevät, sen yksityisestä puolesta: yläkerran makuuhuoneista, työhuoneesta, kellarinovesta. Ennen kuin muutin tänne sellainen oli minusta vanhanaikaista, mutta jotenkin, huomaamatta, me olemme noudattaneet samaa kaavaa. Jos meillä on vieraita, vaikka vain lapset käymässä, pariovi pidetään kiinni. Sen takana olevat tilat kuuluvat Erlingille ja minulle. Mutta muutamassa päivässä asiat ovat kääntyneet pääläelleen, tyttäreni marssivat pariovesta työhuoneeseen muutta mutkitta. Fredlynkin päästän sen toiselle puolelle. Tämä ajatus yksityisestä puolesta, joka kuuluu pitää piilossa, on ehkä aikansa elänyt, minä ajattelen, kun naispoliisi harppoo portaisiin.

Kun palaan, Gundersen seisoo edelleen katselemassa ympärilleen.

– Voisimmeko istahtaa? hän kysyy.

Hän keinuttelee nyt kantapäillään, tekee huomioita. Vaikuttaa ehkä siltä, ettei hänellä ole kiire, mutta panen merkille, kuinka hänen katseensa singahtelee vikkellästi sinne tänne, se näkee kaiken.

Käymme istumaan olohuoneeseen. Minä valitsen sohvan, hän nojatuolin. Hän nojaa kyynärpäitä polviin ja kumartuu eteenpäin.

– No niin, hän sanoo. – Ihmettelet varmaan, mitä me täällä teemme.

Nyökkään.

– Michellesihän on tehty ruumiinavaus, kuten tiedät.

Onko? Se naururypylääkäri. Hän puhui, enkä minä kuunnellut. Käteni vapisevat hieman reisiä vasten ja tuon ne yhdessä syliin, piiloon. Poliisi varmaan huomaa epäröintini, sillä hän selaa papereitaan ja sanoo jotain tiedottamisesta, josta sairaalan olisi pitänyt huolehtia.

– Se oli se päivä, minä sanon. – En muista ihan kaikkea, mitä sinä päivänä tapahtui.

– Ymmärtäähän sen.

Hänen katseensa on myötätuntoinen, mutta ei liikaa, ja siitä minä pidän. Nyt huomaa, että hänelläkin on kiltit silmät.

– Nyt vain on niin, että on tullut ilmi yhtä ja toista huomionarvoista. Sellaista, mikä kannattaa meidän mielettämme tarkistaa.

Hän selaa taas papereitaan.

– Potilastietojen mukaan Erlingillä oli säännöllinen lääkitys. Sydänlääkkeitä ynnä muuta. Pitääkö paikkansa?

– Pitää, minä vastaan. – Hän otti niitä joka päivä.

Gundersen luettelee lääkkeiden nimiä, Digoxin, Metoprolol, Simvastatin ja niin poispäin, lääkäri määräsi niitä sydänoireisiin muutama vuosi sitten. Minä nyökkään kuuliaisesti. Nimet ovat tuttuja lääkekaapissa olevista purkeista ja rasioista, mutta en muista, mitä määrättiin mihinkin ja mihin aikaan.

– Ruumiinavauksessa huomiota kiinnitti sellainen seikka, Gundersen sanoo, – ettei Erlingin elimistössä ollut niistä jälkeäkään.

Tuntuu kuin kuulisin häntä jotenkin vajavaisesti. Taas tämä tunne, ikään kuin olisin tuntikausia kuunnellut korviahuumaavaa musiikkia, jonka joku on juuri napsauttanut pois päältä.

– Toisin sanoen näyttää siltä, että hän on jättänyt lääkkeensä ottamatta, poliisi sanoo. – Usean viikon ajan.

– Sepä kummaa.

– Onko hän mahdollisesti puhunut jotain lääkityksen lopettamisesta? Huolestunut sivuvaikutuksista tai päättänyt vaikka korvata lääkkeitä kuntoilulla? Ruokavaliolla, homeopatialla tai jollain sellaisella?

Minä tirskahtan. Ääni on sopimaton, ja se yllättää sekä minut että hänet.

– Et tunne Erlingia, sanon. – Jos lääkäri käski hänen tehdä jotain, hänhän teki. Jos lääkäri olisi käskennyt hänen juosta ensi kaudella maratonin, hän olisi alkanut saman tien treenata. Ja vaihtoehtolääkintöjä hän ylenkatsoi.

Gundersen hymyilee.

– Tiedän tyypin, hän sanoo. – Sitä merkillisempää siinä tapauksessa. Tiedätkö mahdollisesti, missä hän säilytti lääkkeitään?

– Toki. Lääkekaapissa yläkerran pesuhuoneessa.

Näen sieluni silmin Fredlyn kädet kaapissa. Ja oman lääkepakkaukseni. *Unettomuuteen ja ahdistukseen.*

– Hyvä, hän sanoo mutta ei tee eleitäkään noustakseen.

Sen sijaan hän nojaa eteenpäin, tukee käsivarsia reisiin ja katsoo minua. – Mutta Evy, kuinka sinä sitten selität tämän? Erling seuraa aina tarkasti lääkärin ohjeita ja lääkäri on

määrännyt hänelle sekä sydänlääkkeitä että kolesterolin-
alentajaa, mutta hänen elimistöstään ei löydy kumpaakaan.

– En minä tiedä, minä sanon. – En tiedä, kuinka sen voi
selittää.

Kuulen oman ääneni kuin kaikuna. Minua nukuttaa,
olen aivan tylsä, vaikka en ottanut eilen tablettia. Tuntuu
kuin tarkkailisin meitä ulkopuolelta. Ikään kuin mikään
tämä ei oikeasti koskettaisi minua. Tai ikään kuin tämä olisi
unta. Erling on kuollut, ja nyt meidän olohuoneessamme
on poliisi.

– Gundersen, naispoliisi huutaa yläkerrasta.

– Hetki pieni, hän sanoo ja nousee.

Kaappikello tikittää sitkeitä sekunteja ennen kuin hän
palaa. Laskin niitä kaksisataa ja seitsemänkymmentä-
yhdeksän.

– Yläkerran pesuhuoneen kaapissa ei ole minkäänlaisia
lääkepakkauksia, hän sanoo tultuaan takaisin.

– Siellä hän niitä pitää, minä sanon. – Peilin vieressä,
seinäkaapissa.

– Kävimme kaikki hyllyt läpi, hän sanoo. – Tavallisen
särkylääkkeen lisäksi siellä on kaksi rasiaa, joissa on sinun
nimesi, ja purkki kalanmaksaöljykapseleita. Ei Erlingille
määrättyjä reseptilääkkeitä.

Ja minä olen edelleen jossain kaukana, ikään kuin kat-
soisin meitä kaukoputkella mutta väärästä päästä. Korvan
takana nakertaa ikävästi: mutta olenhan minä nähnyt hänen
lääkkeensä siellä aivan äsken, enkö olekin?

Olisiko siitä kolme vuotta, kun Erling sai ensimmäisen
reseptinsä. Hän alkoi hengästyä yhä helpommin ja valitti
siitä, jolloin minä sanoin: Mene lääkäriin. Njaa, hän sanoi,

ENTÄ JOS ET VOI LUOTTAA MIHINKÄÄN?

Erlingille tuntuu tapahtuvan tämän tästä jokin pieni onnettomuus. Hän selviää läheltä piti -tilanteista aina säikähdyksellä eikä mieti asiaa sen enempää. Kunnes yhdestä onnettomuudesta hän ei enää selviäkään. Hän kaatuu pyörällään ja kuolee keskelle katua.

Leskeksi jäänyt Evely istuu yksin suuressa tyhjässä talossa ja pelkää. Evely on varma, että Erlingin kuolemassa on jotain epäilyttävää. Talosta on alkanut kadota esineitä, aikuiset lapset salailevat asioita, ja aina lukittuna pidetty kellarin ovi onkin yhtäkkiä raollaan. Sitten Erlingin vanha ystävä ilmestyy vuosien jälkeen ja hänellä on jotain kerrottavaa...

Helene Floodin *Puoliso* on taitavasti rakennettu psykologinen trilleri, jossa levoton jännitys kasvaa rivi riviltä, kun kaikki ei olekaan sitä, miltä ensin näyttää.

